

A magyar egyházzene ezer éve

Folyóiratunk sajátos —az egyházi esztendő t alapul vevő— évszámozásának megfelelően két évfolyamban is megtalálható a 2000-es szám. A következő hét lapszámban a kettős nagy évfordulót ünnepelve, a magyar keresztény államiság kezdetét jelképes kiindulópontnak tekintve az elmúlt ezer év magyar egyházzenetörténetének egy-egy szakaszát, illetve a kutatások egy-egy fontosabb területét kívánjuk bemutatni. Ez évben egy-egy tematikus szám foglalkozik a középkori liturgikus zenével, a XVI–XVII. századi protestáns egyházzennel, a liturgikai, majd az organológiai kutatások történetével. A következő évben a késő reneszánsztól a barokkon át a klasszikáig terjedő zenetörténeti időszaknak, majd a romantikának, végül a XX. századnak szentelünk egy-egy számot.

Úgy igyekszünk tehát ünnepelni, hogy a bár szükséges, de mégiscsak elszálló szavakat, legalábbis a megőrzésre érdemeseket írásba foglaljuk. Hogy örök emlékül-e, nem mi fogjuk eldönteni. Kései utódaink, ha lesznek, az ünnepi hangulatot —van-e egyáltalán?— talán kevésbé tudják e tanulmányokból megragadni, de annyit elismerően állapíthatnak meg, hogy eleinket megbecsültük, és erőnk szerint emléket állítottunk nekik.

Bizonytalán egyetlennek lesznek e millenáris lapszámok. Némely kor vagy terület alapos feldolgozottsága miatt kutatástörténeti összefoglalásokat közölhetünk, amelyek mellett a néhány, rokon tárgyú tanulmány azt mutatja, hogy milyen lehetőségei vannak a kutatások folytatásának. Így a jelen szám egy néhány évtizede „felfutott” terület nemzetközi mércével mérve is jelentős eredményeinek előszámlálása mellett azt is megmutatja, hogy a szorgalommal eddig összegyűjtött, vagy irányított szerencse révén mostanában megtalált források hogyan gazdagíthatják tovább ismereteinket. És vannak korok és területek, amelyek feldolgozásában még a munka felmérésénél, tervezésénél sem tartunk. Itt talán kezdő lökést adhatunk a majd meginduló kutatásokhoz.

Néhány új, de remélhetőleg tartósan megmaradó rovattal gazdagítjuk folyóiratunkat. Elkezdjük a régóta tervezett Fontes rovatot, amelyben bevezetéssel s némi kommentárral egyházzene- és liturgiátörténeti forrásokat adunk közre: akár eredetileg is magyar nyelvű, akár magyarra fordított szövegeket (adott esetben az eredetivel együtt). Továbbá mostantól a főbb tanulmányokról idegen nyelvű összefoglalókat is közlünk, s címüket hat nyelven megadjuk.

Évente egy-egy alkalommal pedig szót kapnak a kisebb történelmi magyar felekezetek, egyházak. E rovatok nem is csak e néhányezres vagy néhánytízezres közösségek „szükségleteire” születtek, hanem inkább a többség érdekében, azon értékek megmutatására, amelyeket e velünk élő, mindannyiunkat gazdagító kisebbségek hordoznak. Nem vagyunk egynyelvűek, egyszokásúak. Tekintsük ezt erőnek és gazdagságnak — államalapító szent királyunk intelmének szellemében!